

Vybrané prvky daňovej techniky v kontexte zdaňovania príjmov v krajinách EÚ

Ing. Ivona Ďurinová, PhD.
Ekonomická univerzita v Bratislave

V príspevku uvidíme vybrané prvky daňovej techniky v zdaňovaní príjmov v členských krajinách EÚ, pričom sa zameriame na porovnanie sadzieb daní z príjmov fyzických a právnických osôb vo všetkých krajinách EÚ a uvidíme niektoré ďalšie prvky daňovej techniky, resp. daňové stimuly uplatňované vo vybraných krajinách EÚ. Cieľom je poukázať na spoločné i rozdielne znaky v zdaňovaní príjmov, ktoré si možno všimnúť aj na malej vzorke vybraných štátov. Zdaňovanie príjmov v EÚ je v kompetencii jednotlivých členských krajín, EÚ iba zabezpečuje, aby vnútroštátne daňové predpisy boli v súlade s daňovou politikou EÚ, ktorej základom je zachovávanie zásad vnútorného trhu a voľného pohybu kapitálu. Sleduje sa najmä oblasť vytvárania pracovných miest a aby nedochádzalo k neoprávnenému zvýhodňovaniu podnikov v jednej krajine voči ich konkurencii v iných krajinách.

1 Lénártová, G.: Daňové systémy. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2004, s. 58. ISBN 80-225-1742-9.
2 Údaje za EÚ 27 sú aritmetickým priemerom.

ZÁKLADNÉ A DOPLNKOVÉ PRVKY DAŇOVEJ TECHNIKY

Prvkami daňovej techniky rozumieme súbor finančno-správnych opatrení, ktoré musí obsahovať každá daň a poplatok, aby mohli byť zabezpečené vymedzené ciele zdanenia. Prvky daňovej techniky (v daňovej terminológii označované aj ako znaky, resp. náležitosti) tvoria nevyhnutné predpoklady na predpisovanie a výber daní, čiže sú nevyhnutnými formálnymi náležitosťami daňových zákonov.¹

Poznáme štyri základné prvky daňovej techniky, a to subjekt dane, objekt dane, daňový základ a daňová sadzba. Niektorí autori nazývajú tieto štyri základné prvky daňovej techniky, ktoré musí obsahovať každý daňový zákon, aj ako „základný štvorlístok“ právnej úpravy daní. Doplnkové prvky daňovej techniky sa uplatňujú v závislosti od charakteru dane a môžu, ale nemusia byť obsiahnuté v daňovom zákone. Patrí k nim napríklad nezdaniteľné minimum, odpočítateľné a pripočítateľné položky, daňové zľavy, oslobodenie od dane a prvky používané pri výbere dane, ako je daňové priznanie, daňový výmer, daň vyberaná zrážkou, daňové obdobie, zálohy na daň (preddavky dane), splátky dane.

Kľúčové pre charakterizovanie dane z príjmov v jednotlivých krajinách teda nebudú iba daňové sadzby, ale aj iné prvky daňovej techniky, ktoré majú vplyv na daňové zaťaženie daňových subjektov, resp. na celkovú efektívnosť zdanenia. V rámci zdaňovania fyzických osôb nás budú zaujímať nezdaniteľné časti zo základu dane, zľavy na dani, možnosť tzv. splittingu manželov (spoločné zdanenie manželov), v prípade právnických osôb upriamime pozornosť napríklad na odpočítateľné a pripočítateľné položky, ktoré ovplyvňujú výšku základu dane, v rámci nich si všimneme niektoré daňové stimuly pre podnikateľské subjekty, ako

je možnosť uplatnenia daňových odpisov alebo umorovania straty, budeme si všímať, ako sa zdaňujú špecifické príjmy (napr. dividendy), v určitých prípadoch porovnáme aj spôsoby výberu dane.

SADZBY DANÍ Z PRÍJMOV V KRAJINÁCH EÚ

V tabuľke 1 sú uvedené sadzby daní z príjmov fyzických a právnických osôb za roky 2000, 2010 a 2011, ako aj rozdiel sadzieb (porovnanie roku 2000 a 2011) vo všetkých členských krajinách EÚ.

Možno si všimnúť, že vo väčšine krajín EÚ majú sadzby daní z príjmov fyzických osôb za uvedené obdobie 11 rokov klesajúci trend, iba v troch krajinách sa sadzby daní zvýšili, a to v Portugalsku, Švédsku a vo Veľkej Británii. Z hľadiska sadzieb daní z príjmov fyzických osôb je v roku 2011 najviac ovplyvnená najlepšie zarábajúca skupina ľudí vo Švédsku (56,4%), Belgicku (53,7%) a Holandsku (52%). Najnižšie daňové sadzby sú v Bulharsku (10%), Rumunsku (16%) a na Slovensku (19%). Na Slovensku sa zaznamenal tretí najväčší pokles tejto sadzby dane medzi rokmi 2000 a 2011, a to 23 percentuálnych bodov (zo 42 na 19), viac klesla daňová sadzba len v Bulharsku (30 percentuálnych bodov) a Rumunsku (24 percentuálnych bodov). Na úrovni EÚ 27 klesli sadzby o 7,6% na 37,1 %.

Sadzbu dane z príjmov právnických osôb za uvedené obdobie síce nepatrne zvýšilo iba Maďarsko, dôležitejšia je však skutočnosť, že v EÚ 27 priemerne klesli sadzby z 31,9% na 23,2%.² V oblasti zdanenia právnických osôb figuruje s najvyššou sadzbou dane Malta (35%), Francúzsko (34,4%) a Belgicko (34%), s najnižšou sadzbou Bulharsko (10%), Cyprus (10%) a Írsko (12,5%). Za uvedené obdobie najviac poklesla sadzba dane v Bulharsku (22,5 p. b.), Nemecku (21,8 p. b.) a na Cypre (19 p. b.).

Osobné dôchodkové dane a dane z príjmov podnikov majú teda klesajúci trend aj napriek

Tabuľka 1 Sadzby daní z príjmov fyzických a právnických osôb v krajinách EÚ (v %)

	Daň z príjmov fyzických osôb			Rozdiel 2000 – 2011	Daň z príjmov právnických osôb			Rozdiel 2000 – 2011
	2000	2010	2011		2000	2010	2011	
EÚ 27*	44,7	37,6	37,1	-7,6	31,9	23,3	23,2	-8,7
EÚ 17*	47,1	41,4	41,8	-5,3	34,4	25,6	25,5	-8,9
Belgicko	60,6	53,7	53,7	-6,9	40,2	34,0	34,0	-6,2
Bulharsko	40,0	10,0	10,0	-30,0	32,5	10,0	10,0	-22,5
ČR	32,0	15,0	15,0	-17,0	31,0	19,0	19,0	-12,0
Dánsko	59,7	51,5	51,5	-8,2	32,0	25,0	25,0	-7,0
Nemecko	53,8	47,5	47,5	-6,3	51,6	29,8	29,8	-21,8
Estónsko	26,0	21,0	21,0	-5,0	26,0	21,0	21,0	-5,0
Írsko	44,0	41,0	41,0	-3,0	24,0	12,5	12,5	-11,5
Grécko	45,0	45,0	45,0	0,0	40,0	24,0	23,0	-17,0
Španielsko	48,0	43,0	45,0	-3,0	35,0	30,0	30,0	-5,0
Francúzsko	59,0	45,8	46,7	-12,3	37,8	34,4	34,4	-3,4
Taliansko	45,9	45,2	45,6	-0,3	41,3	31,4	31,4	-9,9
Cyprus	40,0	30,0	30,0	-10,0	29,0	10,0	10,0	-19,0
Litva	25,0	26,0	25,0	0,0	25,0	15,0	15,0	-10,0
Lotyšsko	33,0	15,0	15,0	-18,0	24,0	15,0	15,0	-9,0
Luxembursko	47,2	39,0	42,1	-5,1	37,5	28,6	28,8	-8,7
Maďarsko	44,0	40,6	20,3	-23,7	19,6	20,6	20,6	1,0
Malta	35,0	35,0	35,0	0,0	35,0	35,0	35,0	0,0
Holandsko	60,0	52,0	52,0	-8,0	35,0	25,5	25,0	-10,0
Rakúsko	50,0	50,0	50,0	0,0	34,0	25,0	25,0	-9,0
Poľsko	40,0	32,0	32,0	-8,0	30,0	19,0	19,0	-11,0
Portugalsko	40,0	45,9	46,5	6,5	35,2	29,0	29,0	-6,2
Rumunsko	40,0	16,0	16,0	-24,0	25,0	16,0	16,0	-9,0
Slovinsko	50,0	41,0	41,0	-9,0	25,0	20,0	20,0	-5,0
Slovensko	42,0	19,0	19,0	-23,0	29,0	19,0	19,0	-10,0
Fínsko	54,0	49,0	49,2	-4,8	29,0	26,0	26,0	-3,0
Švédsko	51,5	56,4	56,4	4,9	28,0	26,3	26,3	-1,7
Spojené kráľovstvo	40,0	50,0	50,0	10,0	30,0	28,0	27,0	-3,0
Nórsko	47,5	40,0	40,0	-7,5	28,0	28,0	28,0	0,0
Island	–	46,1	46,1	–	30,0	18,0	20,0	-10,0

Zdroj: Eurostat.

* aritmetický priemer, – údaje nie sú k dispozícii

tomu, že priemerné daňové zaťaženie v EÚ je stále dosť vysoké. Najviac klesli sadzby daní z príjmov v krajinách východnej a strednej Európy.

DANE Z PRÍJMOV VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ

Medzi vybranými krajinami uvedieme Nemecko, Francúzsko a Taliansko, ako vyspelé krajiny EÚ, ktoré uplatňujú vysoké daňové zaťaženie, a Českú republiku a Maďarsko, ako novšie krajiny EÚ.

Nemecko

V Nemecku sa uplatňuje klasický systém vnútroštátneho dvojitého zdanenia, čo znamená, že zisky sú zdanené na úrovni podniku aj na úrovni akcionára. K dani z príjmu právnickej a fyzickej osoby sa pripočítava solidárny príplatok.

Daň z príjmu fyzických osôb sa vzťahuje na príjmy rezidentov i nerezidentov, pričom predme-

tom dane sú príjmy z poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva, zo živnosti a obchodu, zo závislej a z nezávislej činnosti, z kapitálového majetku, z prenájmu a ostatné príjmy. Príjem fyzickej osoby sa zdaňuje progresívnou sadzbou dane v závislosti od výšky základu dane (tabuľka 2) a k príslušnej sadzbe sa ešte pripočítava solidárny príplatok vo výške 5,5% zo základu dane, prostredníctvom ktorého sa majú vyrovnáť ekonomické a sociálne rozdiely krajín bývalej NDR. Manželia si môžu zvoliť, či budú zdaňovať svoje príjmy v systéme spoločného zdanenia manželov, alebo budú príjmy zdaňovať samostatne.

Medzi odpočítateľné položky patria napr. zákonné príspevky na sociálne zabezpečenie, zaplatené výživné, zaplatená cirkevná daň a dary vymedzené v zákone. Medzi nezdaniteľné čiastky, o ktoré sa znižuje základ dane, patria čiastky na daňovníka, na dieťa, na starostlivosť o dieťa a jeho vzdelanie.

Tabuľka 2 Sadzby daní z príjmu fyzických osôb v Nemecku (rok 2012)

Základ dane (v €)	Sadzba dane (v %)
do 8 004	0
8 005 – 52 881	14
52 882 – 250 730	42
nad 250 731	45

Zdroj: www.worldwide-tax.com

Tabuľka 3 Odpisy dlhodobého majetku v Nemecku

Aktíva	Ročný odpis (v %)
Lietadlá	5
Vozidlá	16,6
Počítače	33,3
Kancelárska technika	6 – 14
Stroje a zariadenia	6 – 10

Zdroj: www.worldwide-tax.com

Daň z príjmu právnických osôb sa vzťahuje na kapitálové spoločnosti, poisťovacie spolky, inštitúcie, nadácie, ziskové a hospodárske družstvá a spoločnosti obchodného a priemyselného zamerania prevádzkované právnickými osobami. Sadzba dane z príjmov právnických osôb je vo výške 15 %, solidárny príplatok 5,5 %. Vráťane životnenskej dane a solidárneho príplatku je v roku 2012 celková sadzba dane z príjmu právnických osôb na úrovni 30 až 33 %. Základ dane tvorí celkový zisk spoločnosti za rok. Od platenia daní sú oslobodené dobročinné spoločnosti, profesijné zväzy, politické strany atď. V Nemecku sa uplatňuje najmä lineárne odpisovanie, ale mimoriadne sa využíva aj zrýchlené odpisovanie, keď sú na to technické alebo ekonomické dôvody. Budovy sa odpisujú 50 rokov, goodwill 15 rokov. Straty sa môžu previesť do roka predchádzajúceho vzniku straty, a to do výšky 511 500 €, a tiež do nasledujúceho roka, maximálne do výšky 1 000 000 €.

Daňovníci i spoločnosti podávajú daňové priznanie najneskôr do 31. mája nasledujúceho kalendárneho roka po skončení zdaňovacieho obdobia a podľa výšky poslednej známej daňovej povinnosti sú povinní platiť štvrtročné preddavky na daň (zálohy na daň).

Francúzsko

Daň z príjmu sa uplatňuje na celosvetové príjmy jednotlivcov, ktorí majú trvalý pobyt vo Francúzsku. Nerezidenti platia dane z príjmov dosiahnuté vo Francúzsku. Príjmy dosiahnuté mimo územia Francúzska sú oslobodené od platenia daní. Predmetom dane z príjmu fyzických osôb sú príjmy zo zamestnania, z poľnohospodárstva, z podnikania (z priemyselných a výrobných aktivít, z transakcií s nehnuteľnosťami, z prenájmu nehnuteľností),

z výkonu profesie (lekári, právnici), z majetku, z kapitálu a z nehnuteľností. Sadzby dane z príjmu fyzických osôb sú tiež progresívne. Vo Francúzsku sa uplatňuje zdanenie domácností, tzv. income splitting systém, v rámci ktorého sa príjmy manželov a slobodných detí, ktoré žijú v spoločnej domácnosti s rodičmi, rovnomerne rozdelia na počet členov domácností. Daň sa potom vypočíta z jednej časti príjmu rodiny a vynásobí počtom častí, na ktoré bol príjem rozdelený. Fyzická osoba si môže znížiť základ dane o nezdaniteľné čiastky, napr. o zaplatené výživné, za každú vyživovanú osobu, za určitých podmienok i za dary. Od tejto dane sú oslobodené osoby, ktorých čistý príjem nepresahuje 7 920 €.

Daň z príjmu právnických osôb sa vzťahuje na spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a ostatné typy spoločností vykonávajúce svoju činnosť vo Francúzsku. Štandardná sadzba dane z príjmu právnických osôb je 33,33 %, nižšia sadzba dane, a to vo výške 15 %, sa uplatňuje pre malé a stredné podniky. Prvých 38 120 € zo zisku sa zdaňuje touto nižšou sadzbou a zvyšok sa zdaňuje sadzbou 33,33 %.³

Každý rok vo februári posielajú daňové úrady daňovníkom formuláre na daňové priznanie, ktoré musia podať najneskôr do 1. marca nasledujúceho roka po skončení zdaňovacieho obdobia.

Tabuľka 4 Sadzby dane z príjmu fyzickej osoby vo Francúzsku (rok 2011)

Zdaniteľný príjem (v €)	Sadzba dane (v %)
do 5 963	0
5 963 – 11 896	5,5
11 896 – 26 420	14,0
26,420 – 70 830	30,0
nad 70 830	41,0

Zdroj: www.franceaccountants.com

Taliansko

Daňový systém Talianska prešiel zásadnou reformou v roku 2009. K jej hlavným črtám⁴ patrí zníženie sadzby dane z príjmov právnických osôb na 27,5 %, čiastočné oslobodenie od dane (95 %) z kapitálových ziskov z predaja majetkových účastí v spoločnostiach registrovaných v Taliansku alebo v zahraničí, zrušenie úľav na daní z dividend a zavedenie čiastočného oslobodenia od dane z dividend z majetkových účastí v spoločnostiach registrovaných v Taliansku alebo v zahraničí.

Predmetom dane z príjmu fyzických osôb sú príjmy zo závislej činnosti, z pozemkového vlastníctva, zo samostatnej zárobkovej činnosti, z podnikania, z kapitálového majetku a ostatné príjmy. Sadzba dane z príjmov fyzických osôb má progresívny charakter. Okrem toho sa platia regionálne dane v rozpätí od 1,2 % do 2,03 % a miestne dane v rozpätí od 0,1 % do 0,8 %.

Výšku základu dane ovplyvňujú napríklad tieto položky⁵: odvody do fondov na sociálne zabezpe-

3 <http://www.taxrates.cc/html/france-tax-rates.html> (2011-06-16)

4 <http://www.invitalia.it/site/ita/home/investimenti-esteri/per-investire/sistema-fiscale.html> (2012-03-16)

5 http://it.wikipedia.org/wiki/Imposta_sul_reddito_delle_persone_fisiche (2012-02-28)

Tabuľka 5 Daňové sadzby pre daň z príjmu fyzických osôb v Taliansku (rok 2012)

Základ dane (v €)	Daň (v %)
0 – 15 000	23
15 001 – 28 000	27
28 001 – 55 000	38
55 001 – 75 000	41
75 001 a viac	43

Zdroj: www.worldwide-tax.com

Poznámka: Ďalšie 3 % tvorí solidárna daň uložená na všetky príjmy fyzických osôb vyššie ako 300 000 €.

čenie a na zdravotnú starostlivosť (napr. odvody zamestnancov, ich výška sa pohybuje v rozpätí od 8,5% do 9,19%), príspevky do dôchodkových fondov (max. 6% z príjmu), príspevky náboženským inštitúciám (asi 5% z hrubej mzdy), príspevky rozvojovým krajinám (asi 2% z príjmu fyzickej osoby), náklady na služobníctvo a na osobnú a rodinnú pomoc (výška je určená právnymi predpismi z ročného príjmu), náklady na lekársku starostlivosť a špeciálnu pomoc pre postihnuté osoby, výživné, náklady spojené a adopciou dieťaťa (50% nákladov) a iné.

Fyzická osoba si môže odpočítať od základu dane tieto položky: na manželského partnera (táto položka závisí od výšky príjmu partnera), na iných rodinných príslušníkov (napr. na rodičov či súrodencov, ak žijú spolu s daňovníkom v jednej domácnosti), na deti (závisí od veku dieťaťa, od veľkosti príjmu daňovníka, ktorý si odpočítateľnú položku uplatňuje).

Daňovníci si môžu za určitých podmienok uplatniť aj výdavky na lekársku starostlivosť (napr. výdavky na vyšetrenie u špecialistu, výdavky na nákup zdravotníckych prostriedkov), výdavky na vzdelanie (napr. rekvifikáciu), príspevky neziskovým organizáciám so sociálnym zameraním, príspevky politickým stranám a hnutiam, členské podiely zaplatené tzv. spoločnostiam vzájomnej pomoci (napr. pomoc v prípade choroby) prípadne iné výdavky.

Čo sa týka dane z príjmov právnických osôb, zisky spoločností sú zdaňované proporcionálnou sadzbou (27,5%), ktorú upravuje konsolidovaný

daňový zákon. Miestna daň z podnikateľských aktivít, tiež označovaná ako regionálna daň z výrobných činností, predstavuje daň uplatňovanú voči osobám podnikajúcim v určitých regiónoch Talianska. Spoločnosti, ktoré nemajú sídlo na území Talianska, platia túto daň iba v prípade, ak svoju produkciu realizujú v talianskych zariadeniach.⁶ Keďže v roku 2012 táto regionálna daň predstavuje približne 3,9%, potom celková sadzba dane je 31,4%. Spoločnosti so sídlom v Taliansku platia daň zo svojich celosvetových príjmov. Spoločnosti, ktoré nemajú sídlo v Taliansku, platia daň z príjmu právnických osôb iba zo svojich príjmov nadobudnutých v Taliansku.

Medzi dôležité daňové stimuly pre podnikateľské subjekty patrí napríklad možnosť odpočítania straty od základu dane, ktorá sa môže umorovať päť rokov. Dary možno odpočítať do stanovenej výšky a určeným subjektom, za určitých okolností sa pripúšťa možnosť odpočítania určitého percenta nevyhnutných dlhov (pohľadávok). Právna úprava pripúšťa tiež možnosť vytvorenia fondu kompenzácie strát z úverov (do určitej výšky zo sumy úveru), odpočítateľnou položkou sú za určitých okolností aj náklady na vedecký výskum.

Česká republika

Zdaňovanie príjmov v Českej republike je tiež relatívne zložitá. V ČR sa rovnako ako v Nemecku uplatňuje systém vnútroštátneho dvojitého zdanenia, čo znamená, že sa zdaňuje zisk spoločností a následne aj dividendy akcionárov. V rámci daňovej reformy sa však v ČR uvažuje so zrušením dane z dividend s účinnosťou od roku 2014. Dane z príjmu upravuje zákon č. 586/1992 Sb. o daních z príjmov.

Daň z príjmu fyzických osôb sa uplatňuje na rezidentov aj na nerezidentov, ktorí sú vymedzení podobne ako v SR. Daňovníkom je fyzická osoba s trvalým bydliskom v ČR, alebo fyzická osoba, ktorá sa tu zdržiava minimálne 183 dní v kalendárnom roku. Daň sa týka príjmov nadobudnutých v ČR, ale i celosvetových príjmov. Predmetom dane z príjmu fyzických osôb sú príjmy zo závislej činnosti a funkčných požitkov, príjmy z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti, príjmy z kapitálového majetku, príjmy z prenájmu a ostatné príjmy. Sadzba dane platná na rok 2012

Tabuľka 6 Doby odpisovania a odpisové sadzby v Českej republike (rok 2010)

	Doba odpisovania v rokoch	Odpisová sadzba v %
Hnuteľný majetok:		
Automobil	5	20
Kancelársky nábytok	5	20
PC zostava	3	33,3
Výrobná linka	5	20
Softvér	3	33,3
Nehnuteľný majetok:		
Skladový priestor	50	2
Výrobná hala	50	2

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z príjmov v znení pozdějších predpisů.

7 <http://www.vg.hu/gazdasag/adozas/igy-adozunk-2011-ben-336922>
(2011-06-16)

je stále vo výške 15 % zo základu dane a v prípade zamestnancov sa počíta zo superhrubej mzdy (hrubá mzda plus povinné odvody). V prepočte na hrubú mzdu ide približne o sadzbu dane vo výške 21 %. Vďaka stropom na platenie poistných odvodov tak daňovníci s výrazne nadpriemernými príjmami platia nižšiu sadzbu ako ostatní. Rovná sadzba dane je tak v skutočnosti degresívna. Pripravovaná daňová reforma, ktorá mala priniesť veľké zmeny od roku 2013, sa odkladá na rok 2014. Rovná sadzba dane by sa mala zachovať aj naďalej, mala by sa však zvýšiť na 19%, ale mala by sa počítať už len z hrubej mzdy. Sadzba dane v praxi pre väčšinu zamestnancov mierne klesne, súčasne sa však zvýšia odvody na zdravotné poistenie zo 4,5 % na 6,5 % (sadzba pre sociálne poistenie zostane na 6,5%), čo spolu s ostatnými zmenami bude znamenať, že sadzba dane bude naopak mierne progresívna.

Od zdaňovacieho obdobia 2008 došlo k zrušeniu spoločného zdanenia manželov, ktoré bolo zavedené do českého daňového systému v roku 2005. Zrušenie spoločného zdanenia manželov je čiastočne kompenzované výrazným zvýšením vybraných zliav na dani a zvýšením daňového zvýhodnenia na vyživované deti (napr. zľava na daňovníka, ako aj na druhého z manželov je stanovená na rok 2012 vo výške 24 840 Kč; daňové zvýhodnenie na vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v spoločnej domácnosti je 13 404 Kč).

Medzi nezdaniteľné časti patrí napríklad hodnota daru, členské príspevky odborovým organizáciám, zaplatené úroky z úveru. Odpočítateľné položky zahŕňajú výdavky na výskum a vývoj, daňovú stratu, ktorú si môže daňovník uplatniť maximálne päť nasledujúcich zdaňovacích období potom, ako vznikla daňová strata

Daň z príjmu právnických osôb vymedzuje právnickú osobu ako osobu, ktorá nie je fyzickou oso-

bou, ani organizačnou zložkou štátu. Sadzba dane je vo výške 19 %. Od daní sú oslobodené kostolné zbierky, členské príspevky, príjmy z cenovo regulovaného nájomného, príjmy Fondu detí a mládeže atď.

Fyzické i právnické osoby musia podať daňové priznanie najneskôr do 31. marca nasledujúceho roka po skončení zdaňovacieho obdobia. Preddavky na daň sa platia dvakrát za zdaňovacie obdobie vo výške 40 % z daňovej povinnosti (ak je daňová povinnosť v rozpätí 30 000 Kč až 150 000 Kč), prípadne štyrikrát za zdaňovacie obdobie vo výške jednej štvrtiny z daňovej povinnosti (ak je daňová povinnosť väčšia ako 150 000 Kč).

Pripravovaná daňová reforma v ČR má daňový systém sprehľadniť a zjednodušiť, znížiť administratívne náklady zdanenia tak na strane štátu, ako aj na strane daňových subjektov, a zrušením mnohých výnimiek vytvoriť rovnaké podmienky pre všetkých.

Maďarsko

Zdaňovanie príjmov v Maďarsku prešlo v poslednom období radikálnymi zmenami. Snahou je, aby bolo zdaňovanie príjmov najjednoduchšie v rámci krajín Európskej únie.

Do konca roka 2010 sa pri dani z príjmu fyzických osôb uplatňovalo progresívne zdanenie, čiže s rastom dôchodku rástla aj miera zdanenia. V roku 2010 sa využívali dve pásma.

Progresívne zdanenie bolo k 1. januáru 2011 nahradené jednotnou daňovou sadzbou vo výške 16 % z príjmu fyzických osôb, pričom sa vypočítava z tzv. superhrubej mzdy, ktorá predstavuje 127 % hrubej mzdy. Efektívna sadzba dane v tomto roku predstavovala 20,3 %. V roku 2012 je základ dane upravený už len na 113,5 % a od roku 2013 sa má v plnej miere zrušiť.⁷ Úľavy pre rodiny boli zavedené na podporu pôrodnosti. Systém funguje tak, že

Tabuľka 7 Sadzby dane z príjmu fyzických osôb v Maďarsku (rok 2010)

Základ dane	Daňová sadzba
0 – 5 000 000 HUF	17%
Viac ako 5 000 000 HUF	850 000 HUF + suma prevyšujúca 5 000 000 HUF: 32%

Zdroj: www.businessinfo.cz.

Tabuľka 8 Doby odpisovania a odpisové sadzby v Maďarsku (rok 2010)

	Doba odpisovania v rokoch	Odpisová sadzba v %
Hnuteľný majetok:		
Automobil	3,3	33
Kancelársky nábytok	6,9	14,5
PC zostava	3,3	33
Výrobná linka	6,9	14,5
Softvér	3,3	33
Nehnuteľný majetok:		
Skladový priestor	50	2
Výrobná hala	50	2

Zdroj: www.podnikajte.sk.

rodiny s jedným alebo dvoma deťmi si môžu znížiť svoj základ dane mesačne o 62 500 HUF a rodiny s tromi a viac deťmi si môžu odpočítať zo základu dane až 206 500 HUF na každé dieťa. Odpočet sa však týka iba rozdielu upraveného základu dane a základu dane. Znamená to zľavu 10 000 HUF mes./1 dieťa, ak má rodina dve deti. Keď má rodina tri deti, odpočíta si 33 000 HUF na jedno dieťa.⁸

Daň z príjmu právnických osôb sa vzťahuje na obchodné a štátne spoločnosti, družstvá, neziskové organizácie, zahraničné spoločnosti registrované v Maďarsku, agentúry, cirkev, združenia a konzorciá, ktoré sídlia v Maďarsku. Spoločnostiam, ktoré nemajú sídlo v Maďarsku, sa zdaňuje iba príjem dosiahnutý v Maďarsku. Od 1. 1. 2011 sa uplatňuje na firmy so základom dane nižším ako 500 miliónov HUF sadzba dane 10 %. Podniky s vyšším základom dane uplatňujú 19% daň. Od roku 2013 sa plánuje zavedenie rovnej dane 10 %.

Rôzne daňové úľavy sa poskytujú aj podnikom, najvýznamnejšia je investičná, o ktorú môžu podniky požiadať, ak výška investície dosahuje aspoň 3 miliardy HUF alebo 1 miliardu HUF v niektorých oblastiach. Ďalšou podmienkou je, že výsledkom investície musí byť vznik novej inštitúcie, rozšírenie inštitúcie alebo zmena výrobku či služby.

Nezdanený účtovný zisk sa upravuje o odpočítateľné a pripočítateľné položky.⁹ Medzi odpočítateľné položky patria napr. dary, daňová strata, hodnota novonadobudnutého dlhodobého majetku, časť daňových odpisov prevyšujúca účtovné odpisy, mzdy zamestnancov so zníženou pracovnou schopnosťou, prijaté dividendy (okrem ovládaných zahraničných spoločností), odvody za novoprijatého zamestnanca, ktorý nebol predtým nezamestnaný. K pripočítateľným položkám patria napr. pokuty a penále, časť účtovných odpisov prevyšujúca daňové odpisy, reprezentačné náklady nad rámec stanovený zákonom.

Fyzické i právnické osoby majú povinnosť podať daňové priznanie najneskôr do 20. mája nasledujúceho roka po skončení zdaňovacieho obdobia. Zálohy na daň sa platia štvrtročne.

ZÁVER

Možno konštatovať, že niektoré prvky daňovej techniky sú vo vybraných krajinách viac, iné menej odlišné. Každá z uvedených krajín má svoje historické, politické, ekonomické, sociálne a kultúrne pozadie, ktoré sa premietlo aj do daňových systémov. Odlišnosti v zdaňovaní príjmov sú teda prirodzeným odrazom odlišností v uvedených oblastiach.

Čo sa týka daňových sadzieb pre fyzické osoby, treba podotknúť, že niektoré odchýlky, resp. určité nesúlad v tabuľkách môže byť zapríčinený napríklad tým, že niektoré zdroje uvádzajú nominálne sadzby daní, v prípade, že ide o spôsob výpočtu dane zo superhrubej mzdy (napr. prípad ČR), iné uvádzajú efektívnu sadzbu dane (napr. prípad Maďarska). Nesúlad v tabuľkách môže tiež vyplývať aj zo skutočnosti, že v niektorých prípadoch sú uvedené sadzby tzv. rovných daní a pri niektorých krajinách je uvedená sadzba dane v najvyššom pásme v rámci progresívnej stupnice daňových

sadzieb, prípadne priemerná sadzba zvýšená napr. o solidárny príplatok (prípady Nemecka). Tzv. rovná daň, ktorá sa využíva od roku 2004 aj na Slovensku, bola zavedená aj v rámci zdaňovania príjmov v Maďarsku a v Českej republike, progresívna stupnica daňových sadzieb má svoju tradíciu Nemecka, vo Francúzsku a v Taliansku.

Podstata nezdaniteľných častí je vo všetkých vybraných krajinách rovnaká, uplatňuje sa na daňovníka, na manželku a na deti. Česká republika tieto časti uplatňuje však ako zľavu na daň. Výnimku v nezdaniteľných častiach tvoria Francúzsko a Česká republika, ktorých nezdaniteľnú časť tvorí i hodnota daru. Väčšie rozdiely si možno všimnúť v odpočítateľných a pripočítateľných položkách alebo v odpisovej politike. Odpisy vo vybraných krajinách sa zhodujú iba v spôsobe odpisovania (všetky krajiny uplatňujú lineárne odpisovanie a zrýchlené odpisovanie), rozdiely sú však v dobe odpisovania, (napríklad v SR možno odpísať budovy za 20 rokov a v ČR až za 50 rokov), vo vstupných cenách majetku a v odpisovej sadzbe. Odlišnosti sú aj v spôsobe umorovania straty (napríklad daňovníci v SR a v ČR si môžu uplatniť daňovú stratu obmedzený počet rokov, a to 7 rokov v SR a 5 rokov v ČR), v platení preddavkov na daň i v termínoch na podanie daňového priznania.

Z uvedených krajín sa zložitejšie daňové systémy s vyšším daňovým zaťažením uplatňujú v Nemecku a vo Francúzsku, preto patria tieto krajiny aj k najväčším zástancom harmonizácie daní. Tieto krajiny sa kriticky vyjadrujú k zavádzaniu tzv. rovných daní v novopristúpených krajinách EÚ, lebo sa obávajú migrácie investorov do týchto krajín. Daňová harmonizácia¹⁰ v podstate potláča daňovú konkurenciu, t. j. zabráňuje súťaži medzi štátmi, čoho dôsledkom sú často stanovené vyššie daňové sadzby, než by boli pri daňovej konkurencii.

Harmonizácia priamych daní (kde patria aj dane z príjmov) sa najskôr javila omnoho jednoduchšia ako harmonizácia nepriamych daní, rôzne štúdie však poukazujú najmä na zložitosť harmonizácie priamych daní. Celý proces v tejto oblasti je komplikovaný najmä prístupom niektorých členských štátov, ktoré sa obávajú, že v dôsledku harmonizácie priamych daní stratia časť príjmov do štátneho rozpočtu a chápu zásahy do systémov priamych daní ako snahu o obmedzovanie národnej suverenity. Keďže problematika priamych daní patrí medzi oblasti, pri ktorých sa legislatíva EÚ prijíma jednoducho, je zrejme, že harmonizácia je tu možná len v minimálnej miere. V prípade priamych daní sa pozornosť teda zamerala len na harmonizáciu takých ustanovení, ktoré by inak mohli negatívne ovplyvňovať fungovanie jednotného trhu EÚ. Výrazné zmeny v procese harmonizácie priamych daní sa uskutočnili v 90. rokoch min. stor. v snahe riešiť problémy súvisiace s väčším prepojením spoločností a trhov a celkovo s priaznivejšími ekonomickými podmienkami. V oblasti zdaňovania spoločností išlo najmä o podporu princípu slobodného pohybu a voľného etablovania, ako aj o prijatie opatrení na elimináciu škodlivej daňovej konkurencie medzi krajinami.

8 http://www.logsped.hu/16_szazalekos_egykulcsos_szemelyi_jovedelemado_lesz_2011_januartol.htm (2011-06-16)

9 http://www.artia.hu/hun/TAO_2011# (2011-06-16)

10 Daňová harmonizácia je proces približovania a prispôbovania národných daňových systémov na báze dodržiavania dohodnutých spoločných pravidiel, v rámci ktorého sa určité krajiny dohodnú najmä na zosúladovaní sadzieb a základov ťažiskových daní.

Použité zdroje:

1. Lénártová, G.: Daňové systémy. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2004, s. 58. ISBN 80-225-1742-9.
2. Ščipáková, G.: Harmonizácia daní vs. daňová konkurencia v EÚ. Diplomová práca, školiteľ: Ing. Ivona Ďurinová, PhD., EU v Bratislave, 2011.
3. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
4. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z príjmov v znení pozdších predpisov.
5. www.worldwide-tax.com.
6. www.franceaccountants.com.
7. www.taxrates.cc.
8. www.vg.hu.
9. www.logsped.hu.
10. www.artia.hu.
11. www.invitalia.it
12. www.it.wikipedia.org
13. www.nadsme.sk
14. www.businessinfo.cz
15. www.podnikajte.sk